

člověk jako centrální idea
san103 (eš)

- „člověk“, vědy o člověku
- multispecies ethnography
- člověk/zvíře, člověk/stroj
- antropos
 - debata o humanismu
 - biosocial becomings
 - we have never been only human
- život, kategorie živého
- nové formy života
 - transhumanism, post-human, non-human
- bioart

Foucault

slova a věci

- Kant _co mohu vědět? co mám dělat? v co mohu doufat? *co je to člověk?*
- F. navazuje na osvícenský projekt
- Před 18.stol neexistoval člověk (subjekt x objektová dubleta)
- humanitní vědy, vědy o člověku (antropologie, sociologie, historie)
 - kdy se člověk ustavuje jako postava, kterou je potřeba myslet, tvář v písku ...
- práce (ekonomie), jazyk (filologie), život (biologie)
- antropologický spánek (jak může člověk poznat člověka?)
- role nemyšleného _role jiného (Freud, Marx, Hegel)

moderní subjekt_las meninas

postava člověka subjekt

NANCY SCHEPER-HUGHES

Department of Anthropology, University of California, Berkeley

MARGARET M. LOCK

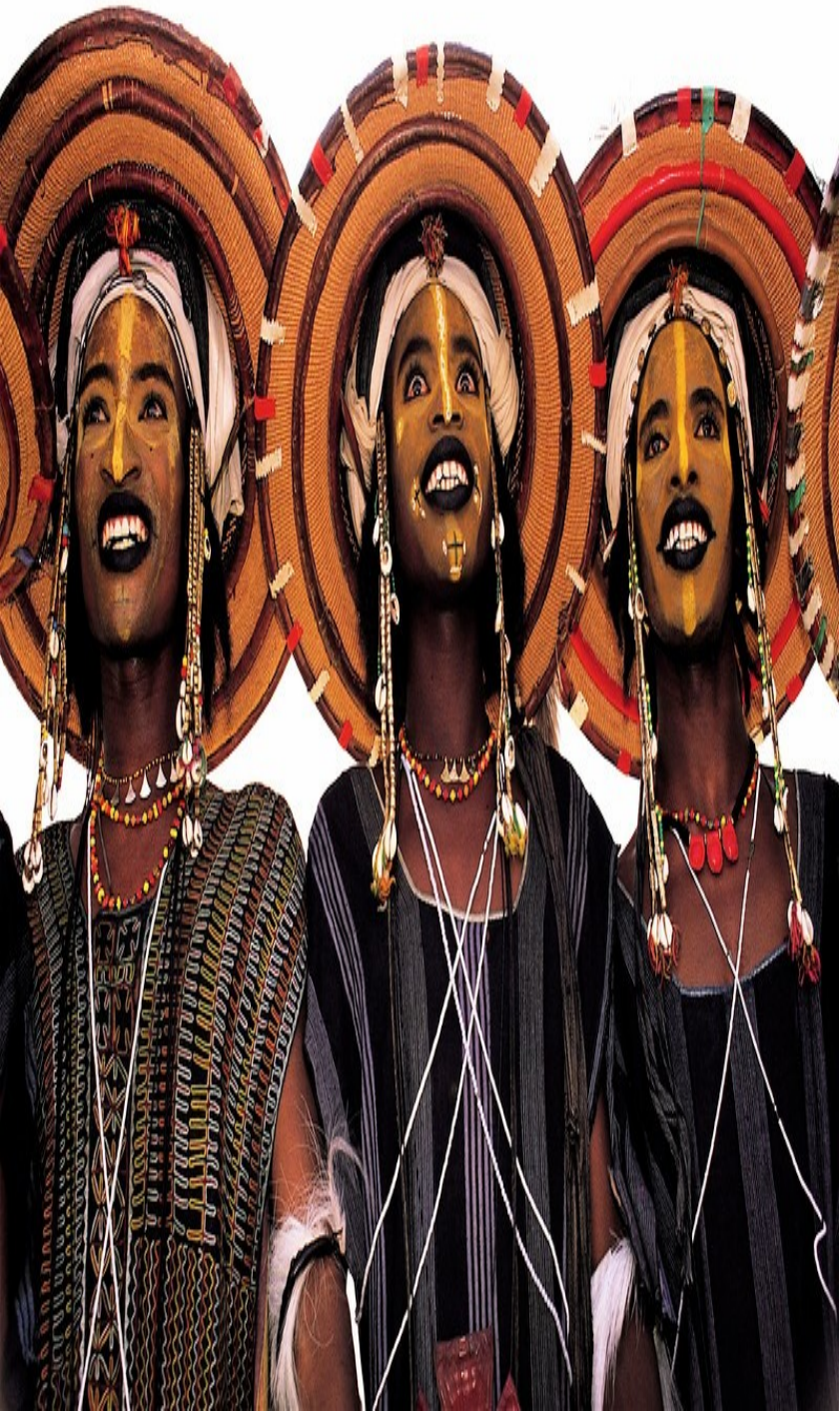
Department of Humanities and Social Studies in Medicine, McGill University

The Mindful Body: A Prolegomenon to Future Work in Medical Anthropology

- dualita těla (Descartes/Platón)
- ne pouze antropologie medicíny/filozofie
- mysl/tělo ... individualita/společnost (Západní tradice)
- konceptualizace
- emoce

subjekt

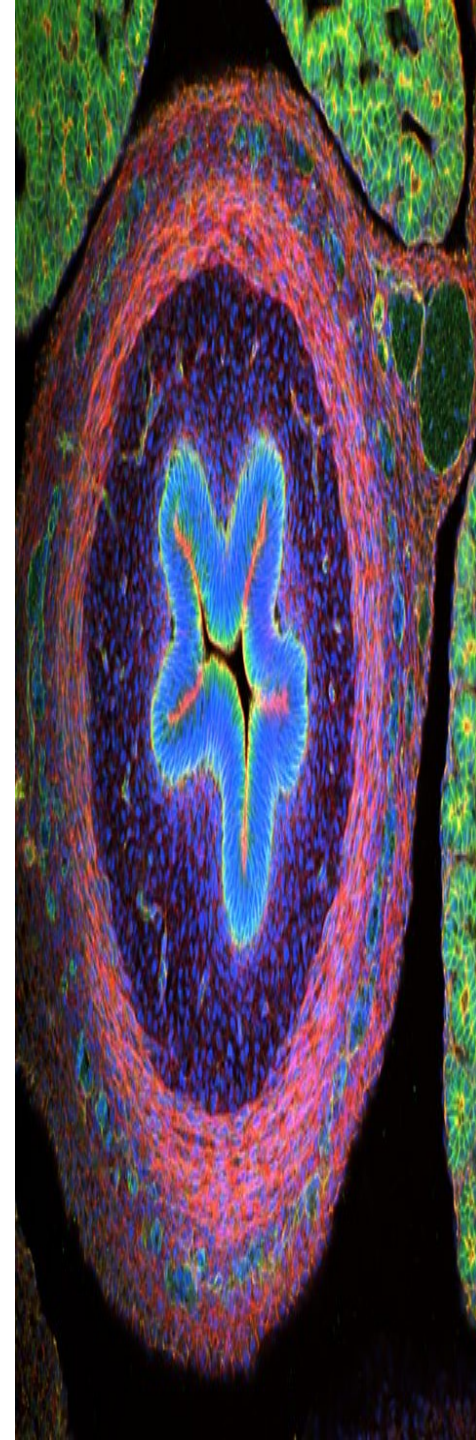
mnohočetné identity

- Západ: jedno konzistentní Já, Dualita rozum a cit
- Gahuku-Gama (části těla)
- Bororo (řada identit: rodiče, přátelé, nepřátelé)
- Cuna Indiáni (8 Já - část těla, intelektuál/hlava, zloděj/ruka, romantik/srdce ...)
- Zinacanteco (duše má 13 částí, rezervoár zemřelých duší, neunikátní bytost, jedinec je fragmentem sociálního světa Zinancanteco)
- Antropologie emocí

různá kulturní imaginace týkající se hranic života

- **trobriand islands** – člověk vzniká, pokud vane dobrý vítr – baluna ze země předků
- **budhismus *theravada*** – životní síla – *viňňana*, propojení fyzických a metafyzických/spirituálních elementů
- **Japonsko** – *mottanai*, pohřeb pro embrya jako pro věci (věci mají charakter quasi živých entit)
- **Equador** – quasi person *euca in the becoming stage*

hranice

lidství/člověka

- *Genetika* ... práh života je spojení vajíčka a spermie unikátní genetický design, vlastní DNA
- *Embryologie* ... práh života je po 14 dnech individuum, in-divisible, po tomto čase není možný vývoj dvojčat ...
- *Neurologie* ... práh života je možnost naměřit EEG, mezi 24tým a 27tým týdnem aktivita mozku
- *a ... porod*

koncept života (bios)

- koncept živého
- filozofie: zoe a bios
 - Agamben, Arendt, Foucault
 - *ZOE* (natural life, fyziologie)
 - *bios* (žijící osoba v politice)
- dnes:
- non/post/human
- molekularizace a technologizace života
- molekularizace života & tělo jako informace, síť
- bio-objekty (geneticky upravené organismy, transgenní entity, embrya,

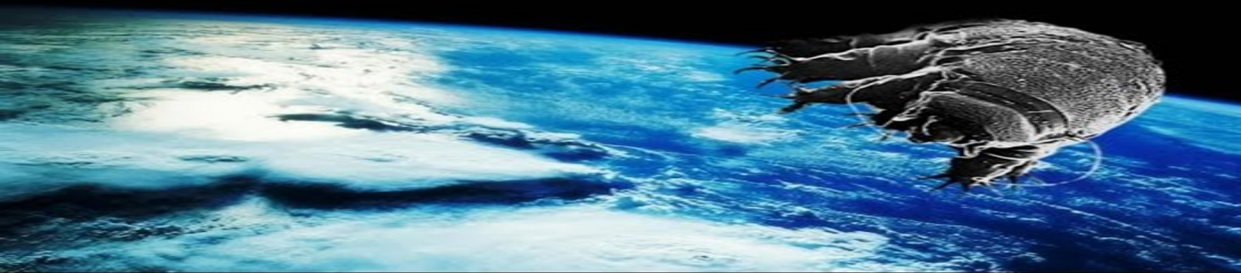
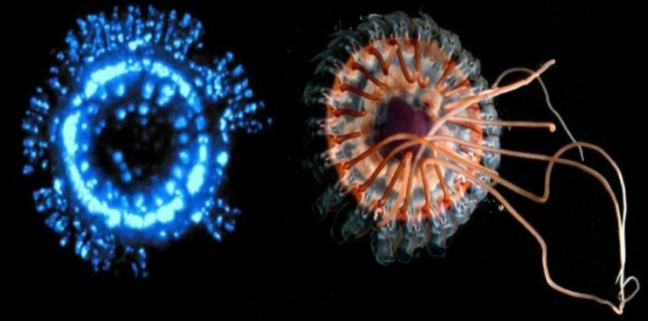
Stefan Helmreich

- život v extrémních prostředích, extremofilní organismy (hloubky v oceánu, vařící vulkány, vesmír,...)
- hranice přírody/života, astrobiologové
- biologie - otázka systému (energie, vývoje, apod)
- Artificial Life/Signature of Life
- hardware, software, wetware
- life is a verb (doing, being, becoming)
- nelineární systémy s mnoha různorodými aktéry
- život jako imitace/vytváření přírody
- mimozemský život - konec antropocentrismu

Stauroteuthis syrtensis
Glowing sucker octopus

Depth: down to 2500 m
Size: up to 50 cm

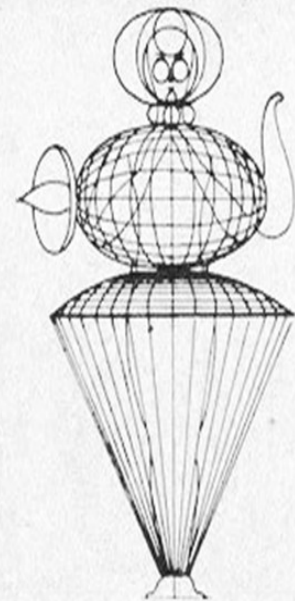
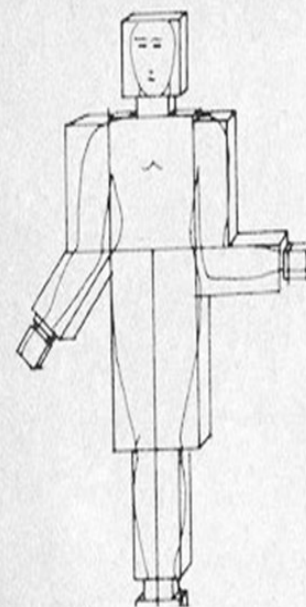

swarm intelligence
život jakom systém/sít'

liminální prostory mezi lidským a nelidským

- hranice: člověk - stroj
- zvíře/tělo
- chiméry/monstra mezi
bohy, lidmi a zvířaty
Egypt, Sumer, Aztékové, Řecko ...
- Golem, Frankenstein,
Robot, Kyborg
- kyberpunk

"Having to Start in Drool"

Eskimo Medicine Man, Alaska

symbolika těla a vytváření „Druhého“

- Zobrazení humanoidů z 18. století.
- Podle de Mailleta pochází lidé z takovýchto vodních stvoření. Zdroj: Bobinet 1768

BioART_

<http://www.youtube.com/watch?v=HAM9aG2DPNw&list=PL28C025ABD131E00D>

„To be human will mean that the human genome is, not a limitation, but our starting point.“ Eduardo Kac

- BioArt jako imaginativní část biomoci, transgenetika, mutagenní umění, kyborg art
- Nové bytosti, chiméry, kyborgové
- *plantimals*: plant with human genetic material, *animans*: animals with human genetic information/or humans with animal genetic information, *plantibodies*: human genes transplanted to plants

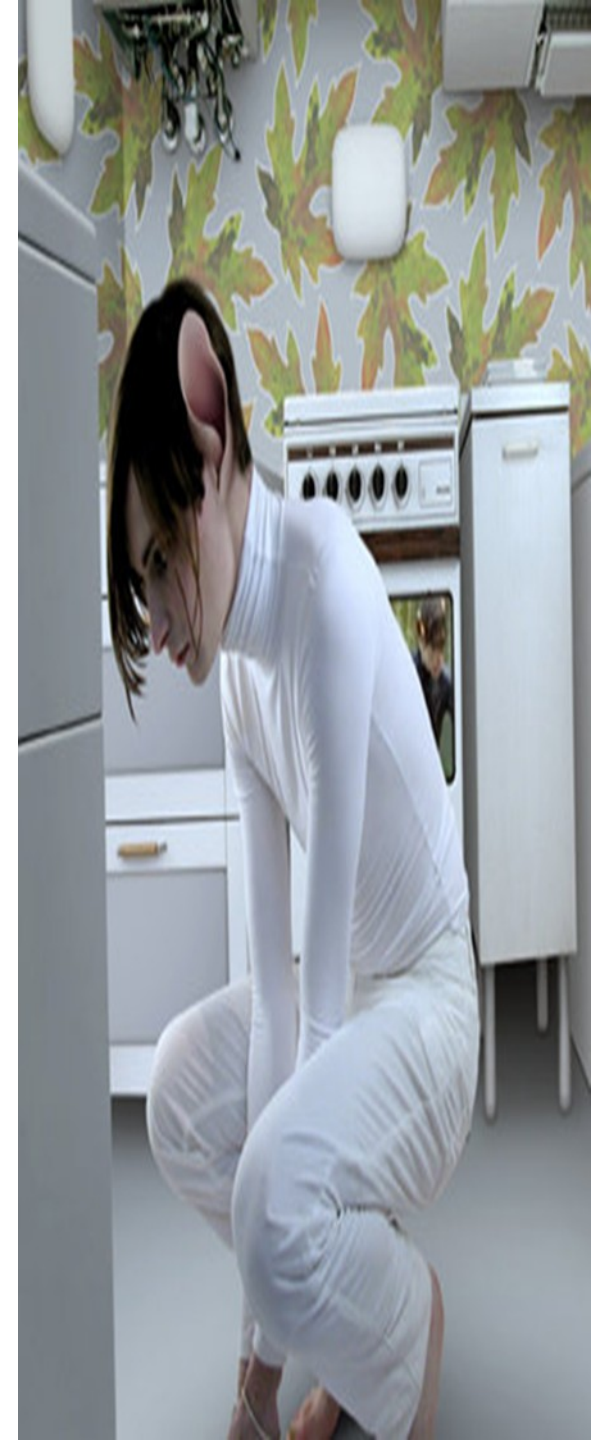

nové formy života

hranice člověka

BioArt

- mutagenic Art (Teratogenic) – umění založené na mutagenezi
- transgenic Art - zahrnuje genetické inženýrství, genové hybridy
- klonování
- tissue Art – materiálem jsou tkáně, výsledkem sochy, objekty
- cyborg Art – propojuje organické a anorganické prvky

eduardo kac

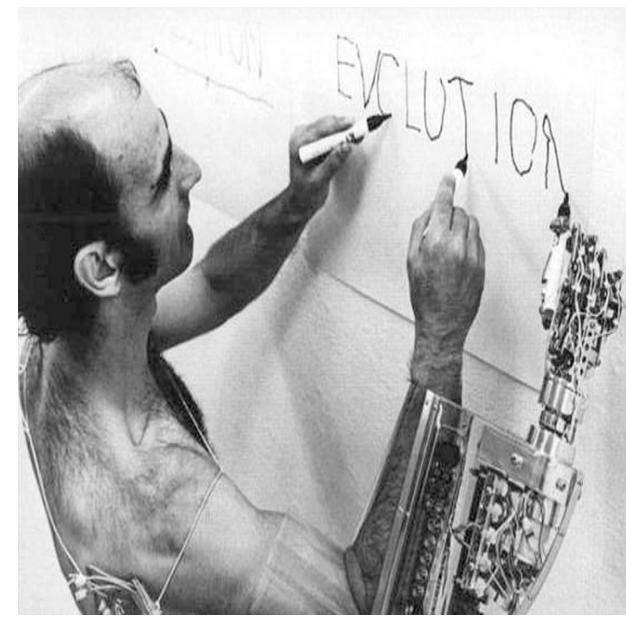
- Na poč. 90.l. se začal zabývat biotématy
- 1997 Time Capsule: vztah člověk a technologie
 - první člověk s čipem v těle
- *Teleporting an Unknown State*:
 - rostlina pěstovaná uživateli internetu
- 1998/99 Genesis: citace z Bible, morseovka a genetický kód do bakterie v Petriho misce s webkamerou
- 2000 Alba: králičí samička s
 - fosforeskujícím proteinem z medúzy
 - vytváření sociální představy o

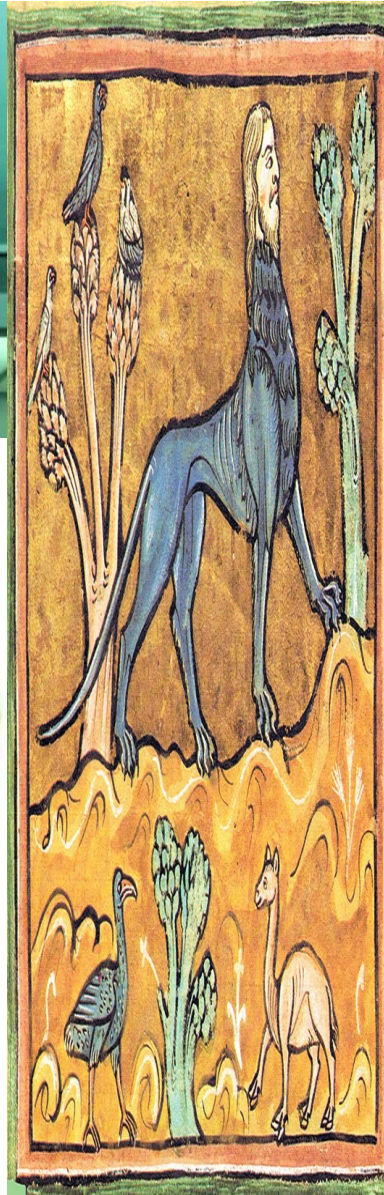

stelarc

- genesis
- ucho na předloktí
- robotické rameno

kulturní imaginace fantastická zoologie

symetrická sociologie/antropologie

- Bruno Latour
- non-human/sít' aktérů
- role vědy
- symetrická antropologie (human i non-human, sítě, texty, věci, vztahy ...)

BioART_ idea humanity

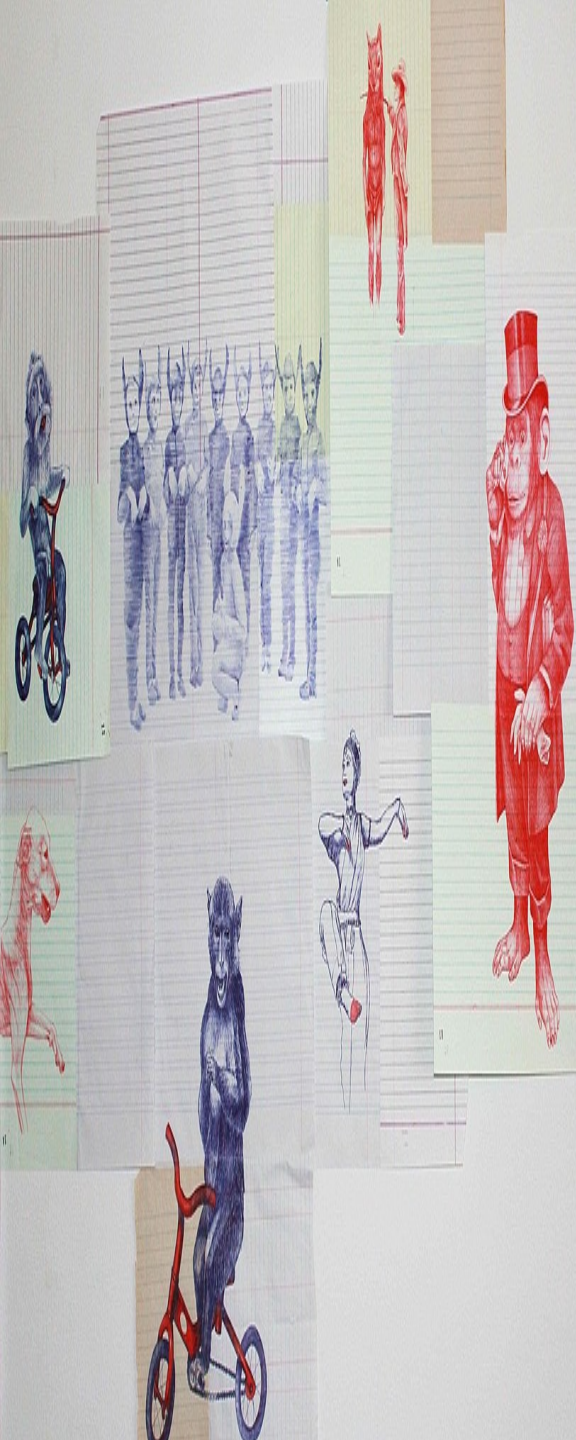
Francois-Joseph Lapointe

• *Metagenomics* project

- Humans and Bacteria

multispecies
ethnography_
stefan helmreich

- antropologie života_ tvárná kategorie
- *becomings* – nové druhy vztahů_nehierarchické aliance, symbiózy, typy-události, objekty -akce, atd.)
- „*nový antropos*“ generuje nové etické a kulturní otázky
- polovina 20.stol (de-esencializace_gender, rasa, sexualita, etnicita, atd.)_21.stol - + nonhuman
- *zoo-ethnography* (zvířata rozrušující hranice)
- Symbiopolitics
- Haraway OncoMouse™

Helmreich, Kirksey

Fischer reminds us, *anthropos* was an entity sited between the divine and bestial, a being that self-reflexively fashioned itself as a member of the polis (2009:xv-xvi).

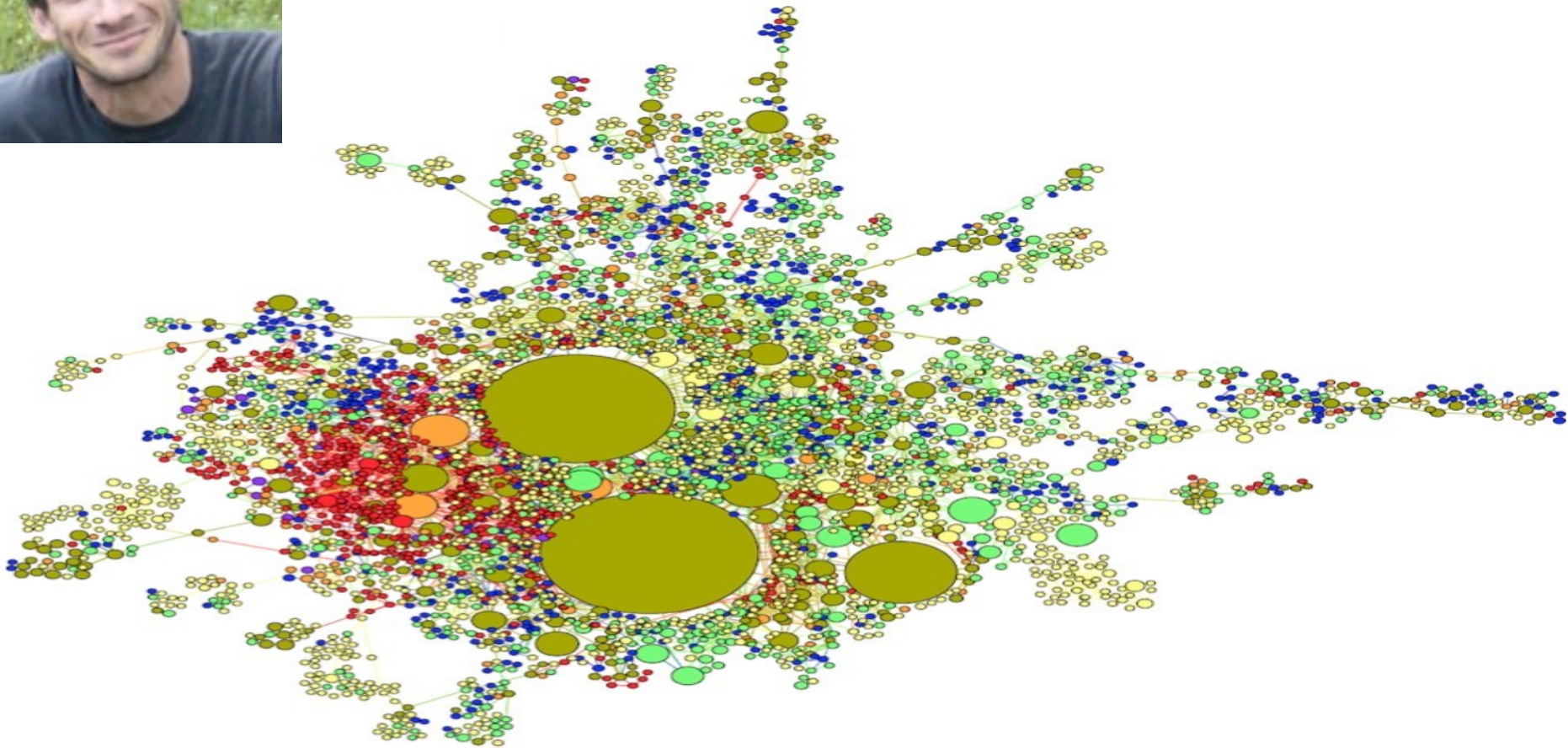
After Foucault, *anthropos* has also become a figure fashioned by the modern sciences of life, labor, and language—that is, by biology, political economy, and linguistics.

And in the contemporary moment, what counts as living, working, and communicating are under radical revision in the biosciences.

In this context, anthropologists have begun to ask:

- What is *anthropos* becoming?

„metagenomic selfie“

posthumanism/transhumanism

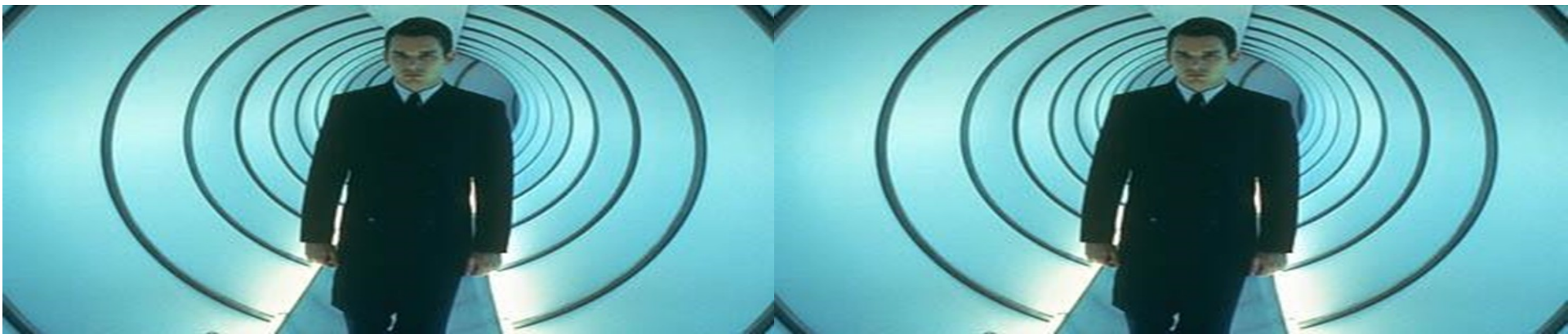
- Kde jsou hranice člověka jako druhu?
- proces stávání se člověkem
- tělo/duše/stroj
- Descartes, Kant, Foucault, Latour, Haraway, atd.
- kyborgové, kombinace druhů (člověk/zvíře/rostlina/věc)

posthumanismus

kritika

- technopesimismus_dystopie
- víra v přirozenost
- inspirace: Čapek, Huxley, Orwell, Matrix ...
- problém: ztráta lidství, autonomie, přirozenosti
- genetické inženýrství, manipulace s embryi, biotický člověk, nerovnost v přístupu k technologiím

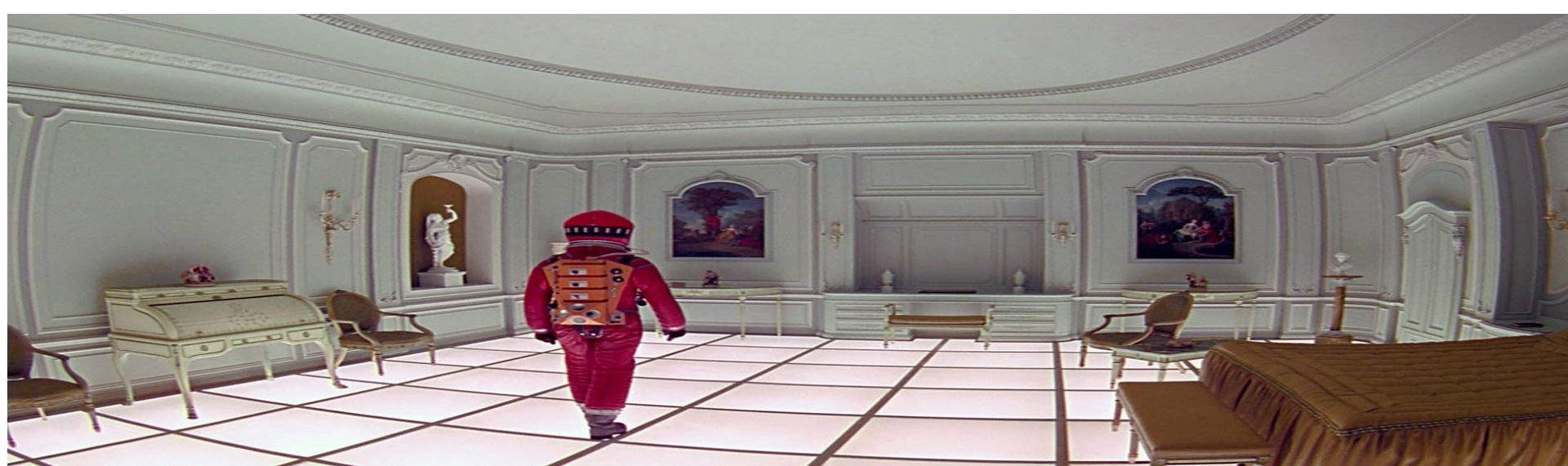

posthumanismus_

člověk jako informaCe

- Hayles, Katherine. 1999. How We Became Posthuman: Virtual Bodies in Cybernetics, Literature and Informatics
- Huxley, Julian. 1957. Transhumanism
- Wolfe, Cary. 2010. What is Posthumanism

- informatika/kybernetika, tělo/biologie jako informace, tělo v kontextu informační teorie
- posttělesnost, tělo jako síť, tělo bez orgánů, kolektivní tělo

Haraway

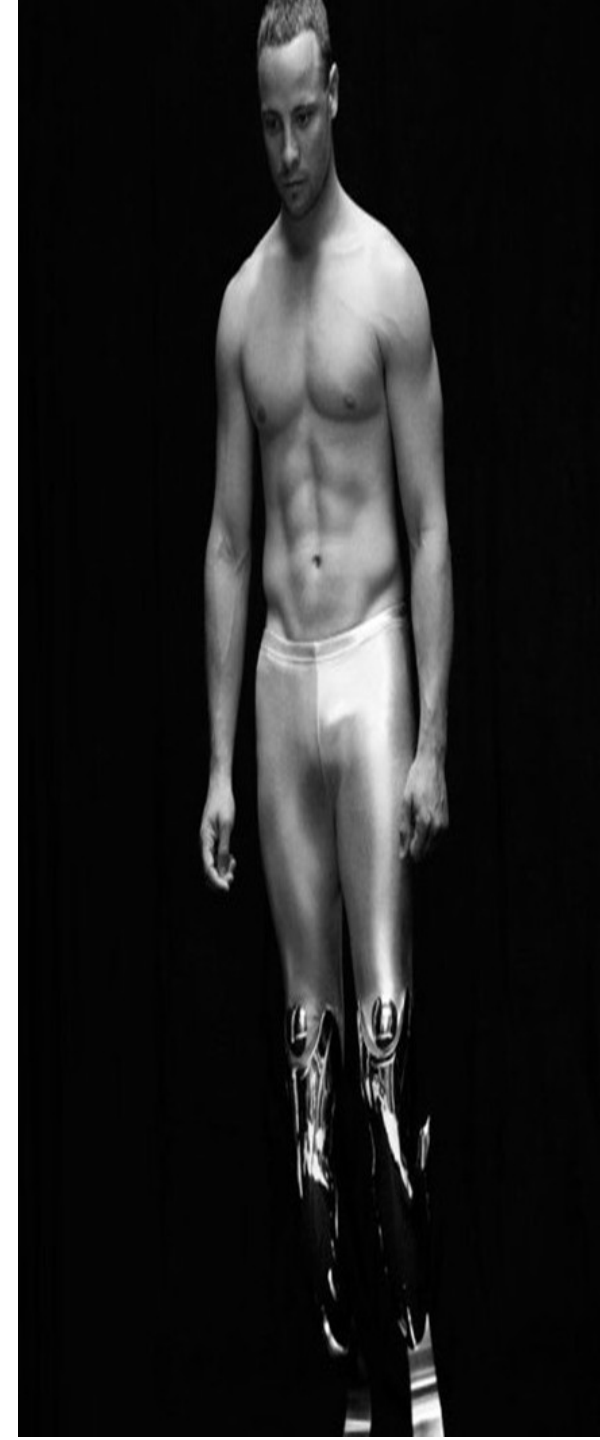
cyborg

- We all are cyborgs
- Spaces of fight: production, reproduction and imagination
- War of borderlines
- West mythology of original unity (that must be divided to gender, race, human ...)
- connections through hybridity
- challenging of three borderlines:
- human and animal (biological determinism)
- human and machine (bionic)
- material x nonmaterial (electromagnetic/etheric), neprostupné, liquid, 5.element

Hakken, David.

Cyborgs@Cyberspace? An
Ethnographer Looks at the
Future

„Slovem ‚kyborg‘ odkazují
ke všem entitám, jež nesou
lidskou kulturu, protože
jsme vždy byli
technologičtí i biologičtí,
a tedy kyborgičtí.“

jinakost

human genom project

Patricia Piccinini

- důvěra
- zodpovědnost a „dobro pro společnost“
- nové bytosti
- láska, kinship

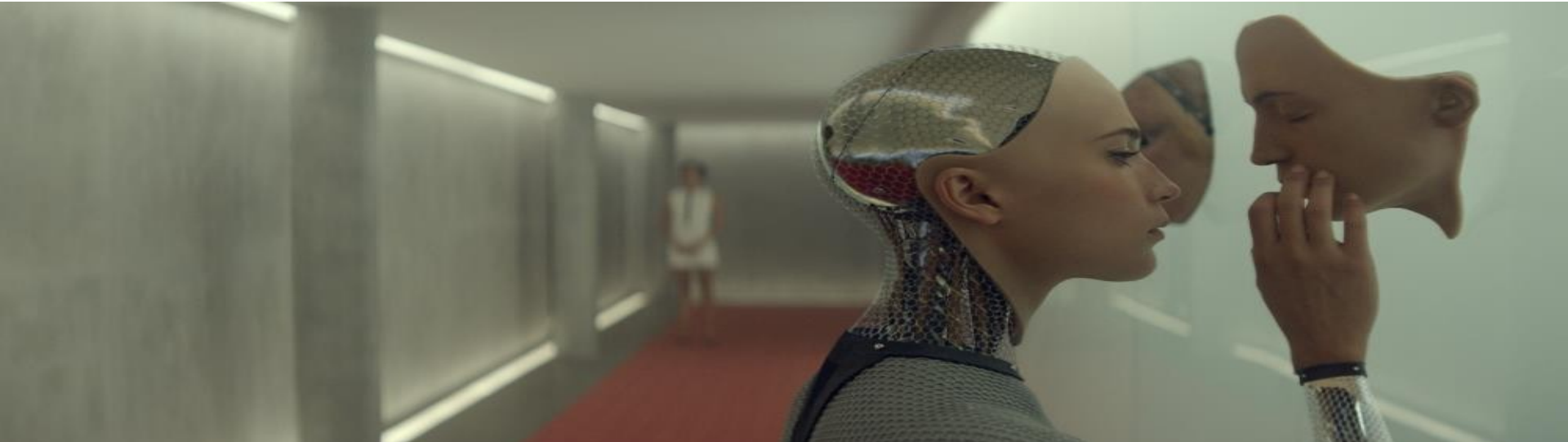

pop culture

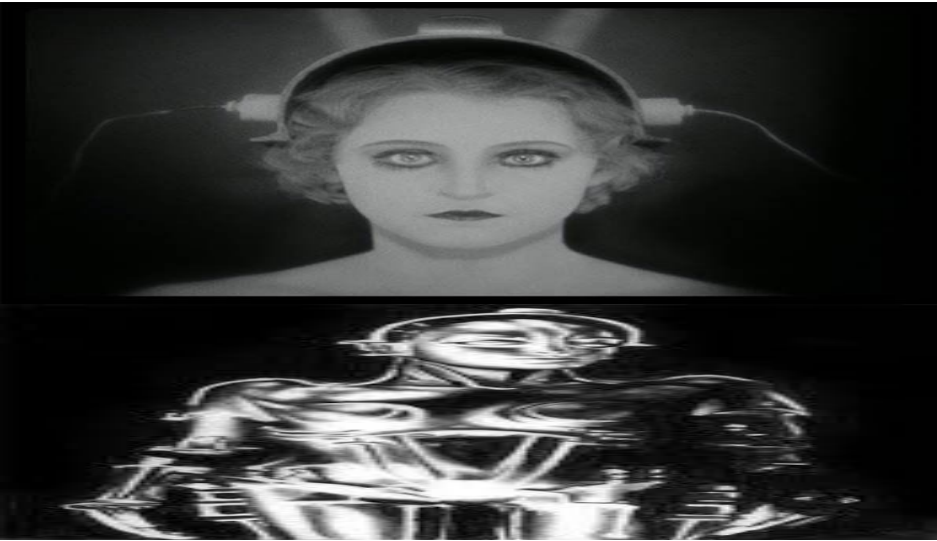
- Matrix
- Her
- Ex_machine
- Transcendence
- Tron
- Battlestar Gallactica
- Gattaca
- Island
- Blata
- Atlas mraků

technogenesis

Anker, Lindee, Shanken, Nelkin 2008

„The accelerating dynamic between cultural and genetic evolution produces what can be termed a co-evolution between technical knowledge and living matter“. “And it is this co-evolution between technical expertise and animate matter we term *technogenesis*. In other terms, *technogenesis* is the way in which the interactions between technology and biology impact our understanding of how nature exists, or would be, conceived and reconfigured in the future. ...“

*„the future belongs to the
hybrids“*